

Diàleg, el mot més maltractat

written by Josep M. Boixareu Vilaplana | 15 de febrer de 2019

No sé si és el mot més maltractat però, actualment, podria ser-ho. Malgrat que el diccionari el defineixi tan sols com “conversar”, el vertader diàleg és molt més que això. Una conversa es pot mantenir, sense més transcendència, a la parada de l'autobús, amb el taxista, en un bar, a casa, amb el cunyat o la tieta. Pot ser que en qualsevol d'aquests llocs parlem de coses interessants i, fins i tot, importants. Ja us podeu imaginar, però, que no estic pensant en aquesta mena de converses. No pretenc desafiar els diccionaris, que solen anar a remolc del llenguatge popular, sigui del nivell que sigui. Dialogar, per a mi, és aquell enraonar que practicaven i practiquen els pagesos o ramaders amb l'objectiu de posar-se d'acord en alguna transacció, ja sigui sobre el preu d'una collita, una vaca o uns límits territorials. La saviesa dels pagesos encara no ha estat superada, almenys pels polítics. Una encaixada després d'enraonar i una paraula, “fet”, sense sang ni tinta. Ara, tot ha d'anar per escrit, signat davant de notari, pagant, naturalment a aquest i a l'administració competent. La paraula ja no val o no n'hi ha prou.

Un dels que ho va demostrar va ser l'expresident del govern espanyol, Rodríguez Zapatero, quan va dir allò que ens va quedar tan gravat: “Apoyaré el Estatuto que salga del Parlament de Catalunya”. Més recentment n'hem sentit de molt grosses d'aquesta mena, però la del Zapatero és antològica. Ara, els partits, quan fan coalicions o acords polítics, també van al notari; la paraula no val per a res. És un símptoma més de la pèrdua de valors. En aquest cas del valor de la paraula. Però abans de la paraula hi ha l'enraonar, el que ara se'n diu diàleg. I aquest mot es fa servir tan sovint que també ha perdut el seu valor. A l'època de les tecnologies de la informació, diuen que el que falta és comunicació, sobretot personal. Informació n'hi ha molta. De comunicació, encara que

sigui interactiva, cada vegada menys. Ja quan va arribar el fax, la gent es delia per respondre tot seguit, com ens passa ara amb el Whatsapp o el Twitter. El correu electrònic sembla una cosa més civilitzada i amb ell pensem una mica més, de vegades no gaire, no gaire més del que ho fem amb els dos anteriors invents citats, a través dels quals es diuen una quantitat de bajanades i mentides, sobretot si reenviem coses que, o no les hem analitzat prou o, simplement, ni les hem llegides. Crec que aquests mitjans, que jo també utilitzo, i la seva "cultura", han provocat que costi tant dialogar personalment i en profunditat. El diàleg, la conversa, la tertúlia no serà mai productiva si no té lloc en un ambient d'assossec, tant si son polítics com de qualsevol altra mena.

És clar, ara no tenim més remei que parlar del "diàleg" polític, perquè és el que ha substituït més el significat d'aquest mot. Els grans diàlegs, o taules de diàleg, com el de Catalunya-Espanya, van precedits d'un munt de trobades i trucades entre els segons, tercers o desens dels que s'han de trobar a la "taula de diàleg" amb un ordre del dia rígid, un temps limitat i els acords mig embastats pels segons o desens que ja s'havien fet un tip de consultar amb els seus respectius caps, que son els que es trobaran a la taula sense l'empatia que només es crea després d'un tranquil diàleg sense acotacions de cap mena i amb la bona voluntat d'arribar a un acord acceptable per ambdues parts. ¿Algú pot creure que es pot arribar a un acord raonable i respectable, després d'un diàleg limitat d'antuvi per un temps d'una hora i mitja o dues, que son els temps que han durat els darrers de primera i segona línia, respectivament, entre alts representants del govern espanyol i de la Generalitat de Catalunya? Si hi hagués voluntat real de diàleg amb acord, les reunions haurien de ser de dies, amb els corresponents descansos, dinars o sopars que calguin. Tot el que no es faci així facilita els entrebancs de qui no volen diàleg i l'allargament dels acords fins a temps no assumibles pels ciutadans que acabem sense creure en ningú, tant propis com estranys.

Per aquests motius el mot diàleg ja no ens diu res. Està maltractat en boca de tots els qui volen fugir d'estudi per diferents motius. O no es volen mullar, no gosen a dir què pensen o estan a la lluna de València. Els que menys autoritat moral tenen per criticar el diàleg són els qui en el seu dia el van practicar d'amagat. Exemple: l'expresident del govern espanyol, José M. Aznar, que el va propiciar repetidament amb ETA. És clar, ETA era una banda armada i a Catalunya només tenim paraules i raons i, segons a quina mena de gent, la paraula i la raó no els fa cap mena d'efecte. Les armes, sí, com l'esmentat Aznar va fer amb ETA i amb la guerra de l'Iraq. Amb un llarg i penós diàleg, a Irlanda del Nord, l'Ira va passar de les armes a la política. A l'Estat espanyol no saben fer política. Per aquest motiu la passen als jutges de confiança, que no els pertoca. O, pitjor, la passen als de la porra i als fantasmes de la por. Que quedi clar que jo no crec en els mitjans violents, però, potser, els d'aquí haurien d'ensenyar les dents, sense mossegar... naturalment. Enmig d'un diàleg també es poden ensenyar les dents, sobretot si les tens "netes".

*Article publicat a **EL 9 Nou** el dilluns 4 de febrer de 2019.*